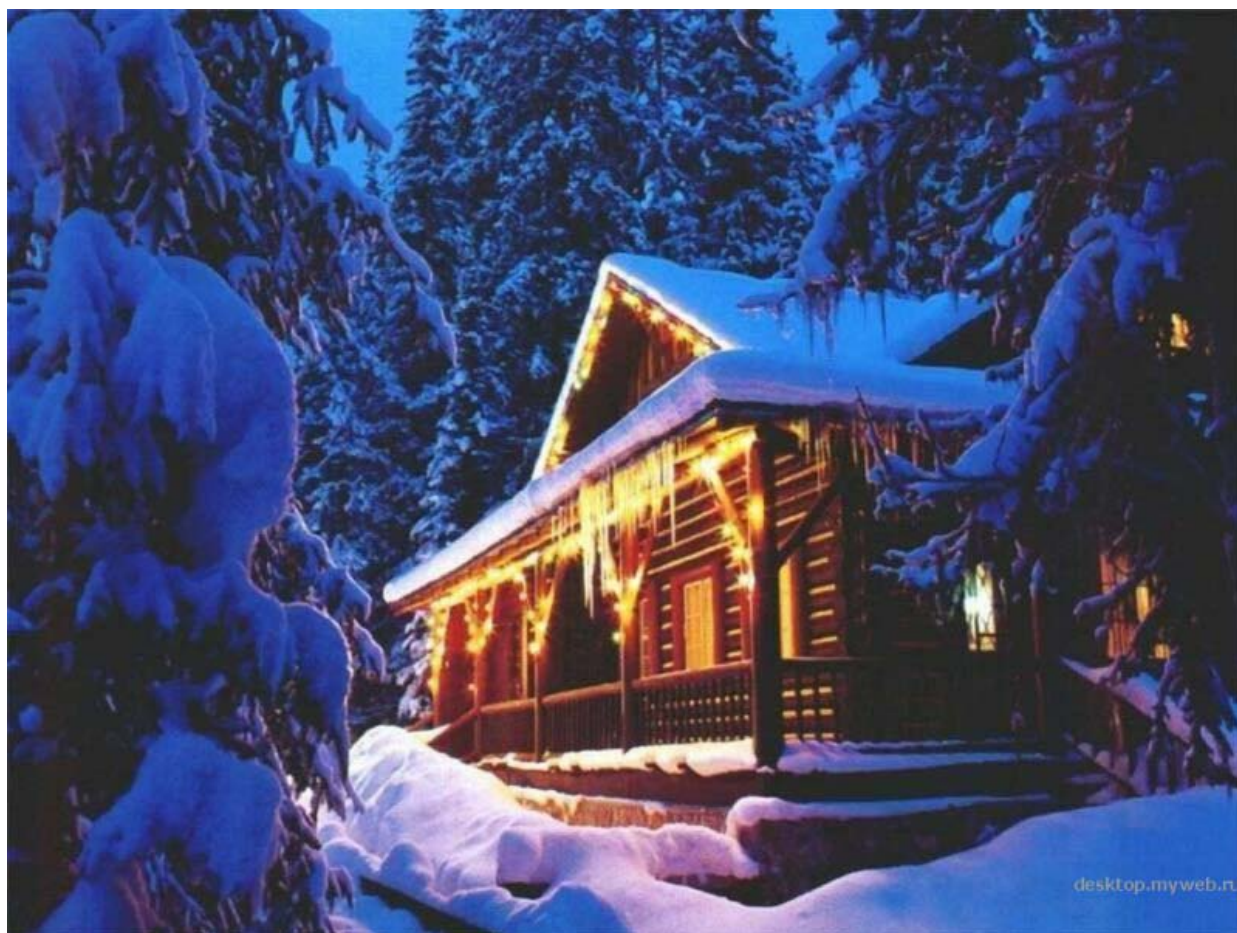

BIULETYN PTA Nr 7

Grudzień 2010

Polskie Towarzystwo Antropologiczne
ul. Umultowska 89, 61-614 Poznań
tel. 061 8295713 fax. 061 8295730
e-mail: pta@amu.edu.pl

Skład Zarządu Głównego

PTA 2007 – 2011

Przewodnicząca PTA

prof. dr hab. Maria Kaczmarek

Zastępcy Przewodniczącej PTA

prof. nadzw. dr hab. Danuta Kornafel

prof. dr hab. Joachim Cieślik

dr hab. Henryk Głąb

Członkowie Zarządu PTA

prof. dr hab. Maria Chrzanowska

dr hab. Elżbieta Haduch

prof. UAM dr hab. Blandyna Jerszyńska

prof. dr hab. Krzysztof Kaczanowski

prof. nadzw. dr hab. Barbara Kwiatkowska

prof. dr hab. Teresa Łaska-Mierzejewska

prof. dr hab. Bogusław Pawłowski

prof. dr hab. Janusz Piontek

dr Jacek Szczurowski

Sekretarz PTA

dr Anita Szwed

Skarbnik PTA

dr Magdalena Skrzypczak

Komisja Rewizyjna PTA

Przewodnicząca

prof. AWF dr hab. Krystyna Cieślik

Członkowie stali

prof. dr hab. Anna Siniarska-Wolańska

prof. nadzw. UŁ dr hab. Elżbieta Żądzińska

Członkowie zastępcy

prof. UMK dr hab. Wiesław Buchwald

dr hab. Krzysztof Szostek

Sąd Koleżeński PTA

Przewodnicząca

prof. nadzw. dr hab. Anna Burdukiewicz

Członkowie stali

prof. dr hab. Zofia Ignasiak

prof. AWF dr hab. Ewa Ziółkowska-Łajp

Członkowie zastępcy

prof. dr hab. Guido Kriesel

dr Anita Szczepanek

Z okazji świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku 2011, proszę przyjąć płynące z serca życzenia radosnych, spokojnych świąt. Niech nadchodzący rok będzie rokiem sukcesów w pracy naukowej i pomyślności w życiu osobistym.

W imieniu Zarządu PTA

prof. dr hab. Maria Kaczmarek
Przewodnicząca

Poznań, grudzień 2010

Z DZIAŁALNOŚCI ZARZĄDU GŁÓWNEGO PTA

Dnia 16. listopada br. o godz. 10.00 odbyło się szóste zwyczajne posiedzenie Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Antropologicznego zorganizowane przy pomocy środków komunikacji na odległość. Posiedzeniu przewodniczyła prof. Maria Kaczmarek, przewodnicząca ZG PTA a udział w nim wzięli: dr Anita Szwed, prof. Blandyna Jerszyńska (Poznań), prof. Danuta Kornafel, prof. Barbara Kwiatkowska, prof. Bogusław Pawłowski, dr Jacek Szczurowski, prof. Janusz Piontek (Wrocław) oraz dr hab. Henryk Głąb (Kraków).

Podczas posiedzenia prof. Anna Burdukiewicz, Przewodnicząca Komitetu Organizacyjnego LXIII konferencji naukowej PTA, przedstawiła stan przygotowań do konferencji.

Otrzymaliśmy drugi komunikat konferencyjny z informacją o terminie (XLIII Konferencja PTA odbędzie się w dniach 6-8 września 2011 r. we Wrocławiu), tematyce, opłacie konferencyjnej i innych ważnych sprawach organizacyjnych. Konferencja zapowiada się bardzo ciekawie. W imieniu Organizatorów oraz Zarządu Głównego PTA zapraszamy wszystkich członków oraz sympatyków Towarzystwa do aktywnego udziału w konferencji. Organizatorzy uruchomili konto bankowe, na które można wpłacać wpisowe. W ten sposób można wykorzystać środki z tegorocznego budżetu a resztę kosztów opłacić w przyszłym roku.

Należy w tym miejscu przypomnieć o uchwale podjętej przez Zarząd Główny w 2004 r., zgodnie z którą, niższa opłata konferencyjna przysługuje tylko tym uczestnikom, którzy nie zalegają z opłatą składki członkowskiej. Osoby, które zapiszą się do PTA w roku, w którym organizowana jest konferencja nie mają jeszcze prawa do ulgowej opłaty konferencyjnej. Rok 2011 to rok wyboru nowego zarządu PTA. Podczas konferencji we Wrocławiu zwołane zostanie walne zgromadzenie członków PTA. Proszę pamiętać, że mogą wziąć w nim udział tylko członkowie, którzy regularnie opłacają

składkę członkowską i nie mają żadnych zaległości finansowych.

Przewodnicząca PTA, prof. Maria Kaczmarek, poinformowała Zarząd Główny o odmowie wstawienia do bazy SCOPUS tomów Przeglądu, które ukazały się przed tomem 72. Tak więc *Anthropological Review* będzie w bazie SCOPUS począwszy od tomu 72. Podzieliła się uwagami na temat problemów związanych z edycją 73 tomu *Anthropological Review*.

W związku z zakwestionowaniem przez Centralną Komisję ds. Stopni i Tytułów Naukowych kompetencji Rady Wydziału Biologii UAM w Poznaniu do oceny dorobku i pracy habilitacyjnej w postępowaniu o stopień doktora habilitowanego nauk biologicznych w dziedzinie biologii, po zapoznaniu się z listem prof. Joachima Cieślika omawiającym tę sprawę, członkowie Zarządu Głównego podjęli decyzję o wypracowaniu wspólnego stanowiska antropologów, zarówno zrzeszonych w PTA jak i członków Komitetu Antropologii PAN. List prof. Cieślika został rozesłany do wszystkich członków PTA.

Kolejną sprawą przedłożoną Zarządowi Głównemu była sprawa statutu Towarzystwa. W związku z odmową zarejestrowania zmodyfikowanej wersji statutu PTA w Krajowym Rejestrze Sądowym, trwają prace nad ostateczną wersją, które wraz z Prezydium PTA przygotowuje Kancelaria Prawna. W związku z zaistniałą sytuacją, statut zostanie przedstawiony walnemu zgromadzeniu podczas konferencji PTA we Wrocławiu.

Trwają ostatnie prace nad konstrukcją nowej strony internetowej Polskiego Towarzystwa Antropologicznego. Do końca tego roku strona powinna już być aktywna.

Maria Kaczmarek, Anita Szwed

NOMINACJE PROFESORSKIE

W dniach 18 i 23 listopada 2010 roku, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Bronisław Komorowski wręczył nominacje profesorskie. Wśród nominowanych byli: **prof. dr hab. Teresa Sławińska-Ochla** z Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu i **prof. dr hab. Bogusław Pawłowski** z Uniwersytetu Wrocławskiego.

Prof. dr hab. Teresa Sławińska-Ochla jest absolwentką Uniwersytetu Wrocławskiego. W 1975 r. uzyskała tytuł magistra biologii w zakresie antropologii. Po studiach podjęła pracę w Zakładzie Antropologii Polskiej Akademii Nauk. W 1983 r. obroniła pracę doktorską, pisaną pod kierunkiem prof. dr hab. Zygmunta Welona. Od 1990 r. do chwili obecnej pracuje w Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. W 2001 r. uzyskała stopień doktora habilitowanego nauk o kulturze fizycznej. W tym samym roku objęła stanowisko profesora. Od 13 lat kieruje Zakładem Antropokinetyki i Pracownią Badań Biokinetyki. W latach 2003-2008 pełniła funkcję prodziekana ds. Nauki na Wydziale Wychowania Fizycznego Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu oraz funkcję kierownika studiów doktoranckich.

23 listopada 2010 r. Profesor Teresa Sławińska-Ochla otrzymała tytuł naukowy profesora nauk o kulturze fizycznej.

Zainteresowania naukowe profesor Teresy Sławińskiej – Ochli koncentrują się na problematyce rozwoju biologicznego człowieka ze szczególnym uwzględnieniem środowiskowych modulatorów rozwoju morfofunkcjonalnego, somatycznych uwarunkowaniach rozwoju sprawności fizycznej oraz roli aktywności ruchowej i sprawności fizycznej w utrzymaniu optymalnej kondycji biologicznej człowieka. Jest autorem lub współautorem blisko 90 artykułów naukowych, 6 monografii oraz licznych wystąpień konferencyjnych. Najważniejsze opracowania dotyczą rozwoju morfologicznego i funkcjonalnego dzieci

i młodzieży. Są to m.in.: *Influence of family socio-economic status on body height in children from a rich farming region* (1988), *Influence of family socio-economic status on body height in children from a poor farming region* (1990), *Uwarunkowania środowiskowe w rozwoju motoryczności dzieci wiejskich* (2000), *Lead and growth status of schoolchildren living in the copper basin of south-western Poland: differential effects on bone growth* (2006), *Rozwój funkcjonalny dzieci i młodzieży z Legnicko-Głogowskiego Okręgu Miedziowego w ujęciu wieku morfologicznego* (2007), *Blood lead level and physical fitness of schoolchildren in the copper basin of south-western Poland: indirect effects through growth stunting* (2007).

Współpracuje z legnicką Fundacją na Rzecz Dzieci Zagłębia Miedziowego w zakresie badań populacji z terenów zagrożonych ekologicznie.

Wypromowała trzech doktorów i była opiekunem ponad 100 prac magisterskich. Jest członkiem PTA, EAA, IASK oraz ECSS. Dwukrotnie otrzymała nagrody Ministra: zespołową w 1994 r. oraz indywidualną w 2002 r.

Prof. dr hab. Bogusław Pawłowski jest absolwentem Politechniki Wrocławskiej, kierunku inżynieria biomedyczna (1986) i Uniwersytetu Wrocławskiego, kierunku biologia, specjalizacja antropologia fizyczna (1989). Od 1989 roku związany jest z Uniwersytetem Wrocławskim, gdzie w 1996 r. uzyskał stopień doktora a w 2003 r. doktora habilitowanego nauk biologicznych w zakresie biologii. Od 2005 roku jest profesorem nadzwyczajnym w Katedrze Antropologii Uniwersytetu Wrocławskiego, a od października br. jej kierownikiem. W latach 2006-2010 był również dyrektorem Zakładu Antropologii PAN we Wrocławiu. 18 listopada 2010 r. otrzymał tytuł naukowy profesora nauk biologicznych.

Tematyka badawcza profesora Pawłowskiego, obejmuje zagadnienia mechanizmów i ograniczeń ewolucji wybranych cech morfologicznych w linii *Homininae*; ewolucyjnych aspektów sygnalizacji płodnego okresu w cyklu menstruacyjnym i zachowań seksualnych w ewolucji *Homininae* (problem tzw.

utraty rui i ukrytej owulacji); preferencji cech morfologicznych i behawioralnych przy wyborach potencjalnego partnera seksualnego oraz preferencji warunkowych i ich biologicznego znaczenia; biokulturowych aspektów zachowań człowieka i pozaludzkich naczelných.

Profesor Pawłowski jest autorem 55 oryginalnych publikacji naukowych, w tym: 28 artykułów w czasopismach indeksowanych (m. in. w *Nature*, *Proceeding of Royal Society*, *Current Anthropology*, *Evolution and Human Behaviour*, *Biological Psychology*, *American Journal of Human Biology*); 9 w czasopismach nieindeksowanych oraz 18 rozdziałów w książkach, w tym: w *"Economics in Nature"* pod red. R. Noe, J. van Hoof & P. Hammerstein, Cambridge Univ. Press; w *"Handbook of Paleoanthropology"* pod red. W. Henke & I. Tattersall, Springer-Verlag oraz kilku rozdziałów w wydanej pod redakcją B. Pawłowskiego w 2009 r. przez Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego monografii pt. *„Biologia atrakcyjności człowieka”*. Całkowita liczba cytowań według ISI Web of Knowledge (SCI Expanded) to 408 w 275 artykułach w czasopismach z listy filadelfijskiej. Jest recenzentem prac naukowych m.in. dla takich czasopism jak: *Proceedings of the Royal Society London B.*, *Evolution and Human Behavior*, *American Journal of Physical Anthropology*, *American Journal of Human Biology*, *Biological Psychology*, *Evolution*, *Current Anthropology*, *Ethology*, *Human Nature*, *Research in Economic Anthropology*, *Reproductive Biology and Endocrinology*, *Biology Letters*.

Za osiągnięcia naukowe profesor Pawłowski był wielokrotnie nagradzany przez Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego.

Profesor Pawłowski odbył staże naukowe na Uniwersytecie w Getyndze (1994), dwukrotnie na Uniwersytecie w Liverpoolu (w 1995 oraz w 1997/98) oraz na Uniwersytecie w St. Andrews w Szkocji (2006). Jako wizytujący profesor wykładał na Uniwersytecie w Liverpool (GB), na Uniwersytecie w Sassari (Włochy), na Uniwersytecie Karola w Pradze, w kilku uniwersytetach w Brazylii oraz w Zakładzie Ekologii Człowieka w CINVESTAV w Meksyku.

Działalność dydaktyczna profesora Pawłowskiego to wykłady z antropogenezy, prymatologii, ewolucji seksualności człowieka, biologicznych uwarunkowań zachowań społecznych, seminaria z etologii człowieka dla studentów biologii, a dla studentów psychologii wykłady z biologicznych mechanizmów zachowań człowieka.

Profesor Pawłowski wypromował jednego doktora, a obecnie jest promotorem kilku doktorantów. Był recenzentem w czterech przewodach habilitacyjnych (na UW, UJ, UAM i Uniwersytecie Karola w Pradze) oraz recenzentem trzech prac doktorskich.

Profesor Pawłowski jest członkiem zarządu PTA oraz członkiem Komitetu Antropologii PAN, należy też do European Human Behaviour and Evolution Association (EHBEA) dla którego zorganizował w marcu 2010 r. we Wrocławiu międzynarodową konferencję EHBEA.

Profesor Pawłowski jest też znakomitym popularyzatorem nauki. Udzielił blisko 200 wywiadów dla prasy zagranicznej i krajowej. O jego dużym zaangażowaniu na tym polu świadczy to, że został laureatem honorowej nagrody *„Naukowiec przyjazny mediom”* przyznanej przez Polskie Stowarzyszenie Dziennikarzy Naukowych w 2009 roku.

**Szanowna Pani Profesor, Szanowny Panie Profesorze,
proszę przyjąć gratulacje z okazji otrzymania tytułu naukowego profesora
oraz życzenia dalszych sukcesów w pracy naukowej
i pomyślności w życiu osobistym.
Koleżanki i Koledzy z PTA**

ODESZLI OD NAS

dr Anna Waliszko (1931 – 2010)

- WSPOMNIENIE -

29 września 2010 roku zmarła dr Anna Waliszko, adiunkt Zakładu Antropologii PAN

Anna Waliszko była antropologiem dociekliwym, precyzyjnym, zaangażowanym. W pracy Hania trzymała się zawsze osobno, w cieniu. Był w niej spokój, prostota, hart ducha i mądrość. Nie było w niej egoizmu. Zyskała wielki autorytet wśród kolegów i ich przyjaciół. Pewnie niewiele naszych kolegów ją pamięta i zdaje sobie sprawę o jej roli w powojennej Antropologii w Polsce.

Hania urodziła się 3 czerwca 1931 roku w Krakowie, skąd jej rodzice przenieśli się do Rawy Ruskiej, gdzie jej Ojciec służył jako kartograf wojskowy w Korpusie Ochrony Pogranicza na wschodniej rubieżu Polski. Jej szczęśliwe dzieciństwo przerwane zostało przez wojnę, w czasie której Hania trudno i boleśnie dzieliła los swojego pokolenia. Ojciec Hani przeniesiony do straży granicznej na Oksywiu, po wejściu Niemców znalazł się w oflagu i kilka miesięcy później zginął w zbombardowanym obozowym szpitalu. Matka zagrożona wywózką z Rawy na Sybir uciekła z Hanią i jej siostrą do jeszcze wolnego od okupacji Krosna. Tam zaczęła uczyć w 3 klasowej wiejskiej szkole, by zdobyć żywność dla dzieci i zacząć ich edukację, a przede wszystkim by przeżyć wojnę. Kiedy w 1944 roku, przewalał się przez okolicę front, rodzina mieszkała w zimnym, zasypywanym śniegiem pomieszczeniu. Tam Hanka przez całe dni, pod nieobecność matki, pilnowała siostrę i stale gasnący piec. Dokładając kolejne drewna czytała książki. Natychmiast po wyzwoleniu jej matka pojechała do Gdyni i tam bezskutecznie poszukiwała Ojca. W końcu cała bezdomna rodzina wylądowała w Gorzowie Wielkopolskim, gdzie

Hania mieszkała do matury i skąd przyjechała dzielić następną biedę -tym razem studencką - we Wrocławiu.

Na uniwersytecie Wrocławskim Hania stała się aktywną studentką biologii. Taką też zauważył prof. Jan Mydlarski inicjator powstania Zakładu Antropologii PAN, który mówił o niej, „ze ma umysł krytyczny i potrafi pracować samodzielnie”. To przez niego Hania dostała w 1955 roku Nakaz Pracy Nr.123/55 do Biura Wykonawczego Komisji Antropometrii przy Prezydium PAN jako asystent techniczny organizujący wykonanie badań I Zdjęcia Antropologicznego. W ten sposób dołączyła do dużej grupy studentów, którzy zatrudnieni do Zakładu Antropologii PAN przez Jana Mydlarskiego przez wiele lat tworzyli trzon tej placówki. Początek jej 36 letniej pracy w Zakładzie Antropologii PAN datowany jest na rok 1956 kiedy została najpierw asystentem technicznym i później asystentem. Po uzyskaniu stopnia doktora za pracę pt.„Związki interakcyjne pomiędzy cechami typologicznymi badane metodą Lancastera”. W 1964 roku została mianowana adiunktem. Wkrótce odeszła od problemów typologicznych i jej główne zainteresowania skierowane zostały na problematykę ontogenetyczną. Organizowała badania, gromadziła cenne materiały i w wielu publikacjach opisywała stan rozwoju fizycznego dzieci w Polsce, wykorzystując do tego celu próbę populacji z kolejnych zdjęć antropologicznych,. Sama planowała podstawowe badania nad tempem dojrzewania dzieci w Polsce, które także rozwinęła w oparciu o dane socjologiczne i demograficzne. Hania pracowała ogromnie dużo, myślę że pracowała zawsze, na tyle, na ile pozwalało jej słabnące zdrowie. Była pełna pomysłów, które wprowadzała w życie, zawsze po dogłębnej analizie celów przyszłego projektu i możliwości jego wykonania. Po długim namyśle niezwykle dokładnie te projekty dokumentowała w oparciu o znane tylko jej źródła informacji. Do dziś zachowały się napisane pięknym wyraźnym jej pismem bazy danych i liczne obliczenia statystyczne wykonane przez nią ręcznie, lub na różnych liczydłach z przed-komputerowej epoki.

Była mistrzynią w interpretacji danych z Roczników Statystycznych, , falsyfikowanych w czasach władzy komunistycznej w Polsce, przez co mogła celnie je wykorzystać. Stosowała te dane do planów dużych badań populacyjnych jak Zdjęcia Antropologiczne, badania poborowych, czy badania dojrzewania dziewcząt z Wrocławia i z Górnego Śląska, a także do porównania różnych wyników swoich badań populacyjnych. Pozostawiła po sobie 30 opublikowanych obszernych prac, najczęściej zespołowych, w których była bardzo ważną odpowiedzialną współautorką. Jej współautorzy nie musieli się zastanawiać nad organizacją badań, bo wszystko było przez nią przedtem przemyślane i zapisane. Ta jej ciężka praca budziła szacunek. Choć nie zawsze była zauważana.

Ostatnie lata życia Hania spędziła w domu otoczona książkami z jej wielkiej biblioteki. Przestała już używać encyklopedii o zdartych od częstego zaglądania kartkach, bo знаła wszystkie hasła z krzyżówek na pamięć. Lubiła samotność, pewnie dlatego że zawsze mogła liczyć na opiekę siostry i jej rodziny.

Barbara Hulanicka

WAŻNE WYDARZENIA

Odsłonięcie tablicy upamiętniającej prof. dr hab. Zbigniewa Drozdowskiego

W dniu 23 listopada 2010 r. w gmachu Biblioteki Głównej Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu w obecności JM Rektora Akademii prof. dr hab. med. Jerzego Smorawińskiego i Senatu odbyła się uroczystość odsłonięcia tablicy poświęconej pamięci Profesora Zbigniewa Drozdowskiego. Wydarzenie mogło mieć miejsce dzięki hojności doktorantów Profesora, nauczycieli akademickich poznańskiej AWF oraz władz Uczelni, którzy przyczynili się do ufundowania tablicy. W uroczystości wzięli udział przybyli licznie współpracownicy i przyjaciele Profesora, doktoranci, pracownicy Akademii oraz rodzeństwo Profesora wraz z rodzinami. Aktu odsłonięcia tablicy dokonał wraz z JM Rektorem syn Profesora Stoigniew Drozdowski. W swoim wystąpieniu Rektor powiedział m.in. ... „Ceniony przez wszystkich ze względu na prawość charakteru, takt, umiar, obiektywizm a także wielką skromność był dla Nas olbrzymim autorytetem moralnym i intelektualnym. W swojej pracy dydaktycznej, z ogromnym zaangażowaniem, ale i z wielką miłością do zawodu, łatwo osiągał cele zarażając innych entuzjazmem”. Na ręce Rektora adres prof. dr hab. Marii Kaczmarek - przewodniczącej Polskiego Towarzystwa Antropologicznego złożył prof. dr hab. Joachim Cieślik. W imieniu Zarządu i członków Polskiego Towarzystwa Antropologicznego prof. Maria Kaczmarek wyraziła radość z powodu upamiętnienia zasług Profesora Zbigniewa Drozdowskiego tablicą pamiątkową w Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu. Napisała ...”Pana Profesora Zbigniewa Drozdowskiego pamiętamy jako niestrudzonego inicjatora życia naukowego w Polsce, znakomitego nauczyciela akademickiego i przyjaciela. Idee Pana Profesora są wciąż żywe i inspirują do pracy twórczej kolejne pokolenia”.

W krótkich wystąpieniach Profesora wspominali: prof. Napoleon Wolański, prof. dr hab. Wiesław Osiński, dr hab. prof. AWF Hanna Mizgajska, dr Janina Bartz – pierwsza asystentka Profesora, dr Maria Ziarkowska – doktorantka oraz dr hab. prof. AWF Ewa Ziółkowska-Łajp. Odsłonięciu tablicy towarzyszyła okolicznościowa wystawa przygotowana przez pracowników Katedry Antropologii i Biometrii.

Uroczystość rozpoczął Rektor AWF prof. dr hab. med. Jerzy Smorawiński, który następnie wraz z synem Profesora, Stoigniewem Drozdowskim odsłonił tablicę.

Ciepło o Profesorze Zbigniewie Drozdowskim mówiła prof. AWF dr hab. Ewa Ziółkowska-Łajp.

Bardzo pięknie o Profesorze mówił prof. dr hab. Napoleon Wolański.

Profesora wspominał prof. dr hab. Wiesław Osiński (lewa) a prof. dr hab. Joachim Cieślik przekazał adres prof. dr hab. Marii Kaczmarek, Przewodniczącej Polskiego Towarzystwa Antropologicznego (prawa).

Prof. dr hab. Maria Laurentowska ogląda okolicznościową wystawę.

W przededniu odsłonięcia tablicy w ramach „Poniedziałkowych Spotkań Naukowych” (XV z kolei) odbył się wykład prof. dr hab. Napoleona Wolańskiego pt. „Antropologia a kultura fizyczna – od Eugeniusza Piaseckiego do Zbigniewa Drozdowskiego”. W konkluzji dyskusji jaka wywiązała się po wysłuchaniu wykładu prof. N. Wolańskiego zrodziła się idea zorganizowania ogólnopolskiej konferencji na temat „Nauczanie biologii człowieka w akademickich uczelniach wychowania fizycznego”. Konferencja planowana jest wczesną wiosną 2011 roku, o czym już niebawem poinformujemy Państwa odrębnym komunikatem. Po rozważaniach prof. Napoleona Wolańskiego na temat miejsca antropologii w naukach kultury fizycznej dr Urszula Czerniak przedstawiła założenia przygotowywanej pracy habilitacyjnej na temat „Wpływ programowanej aktywności fizycznej na właściwości morfofunkcjonalne i jakość życia kobiet po mastektomii”.

Wykład prof. dr hab. Napoleona Wolańskiego na temat „Antropologia a kultura fizyczna – od Eugeniusza Piaseckiego do Zbigniewa Drozdowskiego” rozpoczął „Poniedziałkowe Spotkania Naukowe”.

Dr Urszula Czerniak przedstawiła założenia przygotowywanej pracy habilitacyjnej.

Ewa Ziółkowska-Łajp

SPRAWOZDANIA Z KONFERENCJI I SPOTKAŃ NAUKOWYCH

17th Congress of the European Anthropological Association

29 August – 2 September, 2010

Poznań, Poland

W dniach od 29 sierpnia do 2 września 2010 roku, w Collegium Biologicum Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, odbył się 17 Kongres Europejskiej Asocjacji Antropologicznej. W konferencji uczestniczyło 183 delegatów ze wszystkich krajów europejskich, USA, Izraela oraz Japonii. Polacy stanowili najliczniejszą grupę (34%). Wśród 183 uczestników kongresu było: 112 (61%) kobiet i 71 (39%) mężczyzn, 83 (45%) członków EAA i 42 (23%) osoby, które nie były członkami EAA. W kongresie uczestniczyło również 51 (28%) studentów oraz 8 (4%) osób towarzyszących. Wygłoszono 8 wykładów plenarnych, 76 komunikatów ustnych oraz przedstawiono 78 prezentacji plakatowych. Spośród wszystkich prezentacji plakatowych, 8 prac zgłoszono do konkursu na najlepszy plakat.

Konferencja zatytułowana "Biologiczne, społeczne, i kulturowe aspekty zdrowia człowieka" stanowiła forum do dyskusji na temat zagadnień związanych ze zdrowiem, przedstawienia wyników prowadzonych badań, wymiany poglądów i doświadczeń.

Obrady odbywały się w 9 sesjach tematycznych: (1) Ewolucyjne aspekty zdrowia człowieka (2) Zdrowie w populacjach pradziejowych (3) Uwarunkowania zdrowia, pomiary i trendy (4) Antropologia stosowana i zdrowie (5) Czynniki ryzyka dla zdrowia (6) Rozwój, dojrzewanie i starzenie się (7) Zdrowie i jakość życia w okresie dojrzewania (8) Antropologia i sport (9) Varia. Każdego dnia odbywały się dwie równoległe sesje, podczas których wygłaszano komunikaty ustne. W poniedziałek i środę po południu, odbyły się dwie sesje plakatowe, podzielone zgodnie z 9 sesjami tematycznymi. Wykłady plenarne, zaprezentowane podczas Kongresu od niedzieli, 29 sierpnia do czwartku, 2 września stanowiły przegląd wyników badań z różnych obszarów badawczych antropologii, wygłoszone przez światowej sławy naukowców. **Prof. Robert M. Malina** (University of Texas w Austin, USA), otworzył cykl wystąpień plenarnych bardzo interesującym wykładem: **"Our physically active past: implications for the present"**. Wykład ten został wygłoszony podczas ceremonii otwarcia 17. Kongresu EAA w niedzielę, 29 sierpnia (fot. 2).

W poniedziałek 30 sierpnia, **prof. Winfried Henke** (Johannes Gutenberg University w Moguncji, Niemcy), wygłosił wykład „Driven to innovation – the permanent challenge of hominization“ (fot. 3), a **prof. Jan Kornafel** (Akademia Medyczna we Wrocławiu, Polska) omówił epidemiologię nowotworów w wykładzie „Cancer – a real epidemics of the 21st century“ (fot. 4).

fot.2

fot.3

fot.4

We wtorek 31 sierpnia, pierwszy wykład wygłosił **prof. Holger Schutkowski** (University of Bradford, Wielka Brytania) (fot. 5) na temat „**Human disease ecology – environment, health and past populations**”. Drugi wykład zatytułowany „**Symptom experience at menopause as an aspect of human variation**” wygłosiła **prof. Lynnette Leidy Sievert** (University of Massachusetts Amherst, USA) (fot. 6).

fot.5

fot. 6

W środę 1 września uczestnicy kongresu mogli zapoznać się z rekonstrukcją stanu zdrowia naszych przodków słuchając wykładu „**From the diagnosis of skeletal lesions within past populations to health reconstruction**” wygłoszonego przez **prof. Anne-Marie Tillier** (Uniwersytet w Bordeaux, Francja) (fot. 7). **Prof. Noël Cameron** (Loughborough University, Wielka Brytania) wygłosił referat na temat „**Factors affecting growth at adolescence in the 21st century**” (fot. 8).

fot.7

fot.8

fot.9

W czwartek 2 września **prof. Danuta Penkala-Gawęcka** (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań, Polska) wygłosiła referat na temat „**Cultural dimensions of health and illness from the perspective of cultural anthropology**” (fot. 9).

Podczas konferencji nie zabrakło wydarzeń kulturalnych i towarzyskich. W niedzielę 29 sierpnia podczas uroczystego otwarcia konferencji wysłuchaliśmy recitalu fortepianowego wykonanego przez młodą pianistkę, **dr Joannę Marcinkowską**, adiunkt w Akademii Muzycznej im. Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu (fot. 10). Po oficjalnym otwarciu konferencji odbył się bankiet powitalny (fot. 11).

fot.10

fot.11

W poniedziałek 30 sierpnia dr Grzegorz Ganowicz, przewodniczący Rady Miasta Poznania gościł uczestników kongresu w Sali Białej dawnego kompleksu budynków jezuickich.

Wtorkowe popołudnie 31 sierpnia spędziliśmy w Wielkopolskim Parku Etnograficznym w Dziekanowicach, skansenie obiektów budownictwa wiejskiego z historycznej Wielkopolski, z okresu od XVII do XX w. Zwiedzanie chałup mieszkalnych, budynków gospodarczych, drewnianego kościoła, szlacheckiego dworu i karczmy uzupełniały pokazy tradycyjnego rzemiosła i prac gospodarskich, na przykład wyrabiania masła. Po obejrzeniu interesujących obiektów integrowaliśmy się przy grillu.

Biesiadę umiliły nam tańce i pieśni w wykonaniu zespołu ludowego „Wiwaty”, wyśmienite piwo i polska szynka (Fot. 12).

W środę wieczorem 1 września podczas bankietu pożegnalnego w restauracji Brovaria, Prezydent EAA, profesor C. G. Nicholas Macie-Taylor nadał **profesorowi Brunetto Chiarelli** zaszczytny tytuł honorowego członka EAA. To zaszczytne wyróżnienie przyznano po raz dziesiąty. (fot. 13 dzięki uprzejmości doc. Pridalovej)

fot.12

fot.13

Tradycyjnie, podczas uroczystego zamknięcia konferencji, **prof. Rimantas Jankauskas**, przewodniczący komisji konkursowej, ogłosił wyniki konkursu na najlepszy plakat. Nagroda została przyznana **mgr Arkadiuszowi Wrębiakowi** doktorantowi Studium Doktoranckiego afiliowanemu do Zakładu Antropologii Instytutu Zoologii Uniwersytetu Jagiellońskiego za pracę pt. „Worse half. Cholera and typhoid fever in 19th century “Bielitzer Zion” (fot. 14).

fot.14

fot.15

Przyznano również nagrody specjalne. Komisja do Wyróżnień Specjalnych, w składzie: profesor Elena Godina (przewodnicząca), profesor Janina Tutkuvienė i profesor Maria Kaczmarek (członkinie), przyznały nagrodę za najbardziej oryginalny/ekologiczny sposób przybycia na kongres. Otrzymał ją **prof. Michael Hermanussen** za pokonanie trasy 800 km z Altenhof (Niemcy) do Poznania (Polska) na rowerze. Nagrodę stanowił srebrny łańcuch do roweru i obrazek upamiętniający to wydarzenie (fot. 15). Komisja przyznała również nagrodę **dr Nakanishi Masuyo (Japonia)** i **prof. Noëlowi Cameronowi (UK)** za popis wspaniałego tańca zaprezentowany podczas uroczystego bankietu w restauracji Brovaria. Wyróżnieni otrzymali parę pantofli baletowych, po jednym dla każdego.

W miłej atmosferze Prezydent EAA prof. C.G. Nicholas Mascie-Taylor zamknął 17 Kongres EAA i jednocześnie zaprosił wszystkich uczestników do udziału w 18. konferencji w Ankarze, Turcja.

Maria Kaczmarek, Anita Szwed

Zdjęcia: Maciej Męczyński

Rysunek: Magdalena Durda

Sprawozdanie z Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Ontogeneza i promocja zdrowia w aspekcie medycyny, antropologii i wychowania fizycznego”

Z inicjatywy kierownictwa Katedry Wychowania Fizycznego Wydziału Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Zielonogórskiego w dniach 20-21. 09. 2010 roku odbyła się konferencja naukowa pod auspicjami JM Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego, International Association of Sport Kinetics oraz przy współudziale Polskiego Towarzystwa Antropologicznego, Wojewódzkiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Drzonkowie i Wydziału Nauk Biologicznych UZ.

Celem konferencji była wymiana poglądów i doświadczeń między specjalistami, promowanie kadr naukowych, upowszechnianie i pomnażanie osiągnięć nauki wśród pracowników i studentów, działanie na rzecz społeczności lokalnej i regionalnej, a także ukazanie dorobku w 10-letniej działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej pracowników Katedry Wychowania Fizycznego UZ.

Uczestnikami konferencji byli pracownicy naukowcy ośrodków akademickich w Polsce (Warszawa, Kraków, Łódź, Poznań, Wrocław, Kielce, Częstochowa, Szczecin, Olsztyn, Słupsk, Radom) oraz z Czech (Ołomuniec), Rosji (Moskwa) i Białorusi (Brześć) zajmujący się antropologią ontogenetyczną, promocją zdrowia i sportem.

Główne obszary tematyczne konferencji obejmowały:

1. Uwarunkowania rozwoju biologicznego i motorycznego w różnych okresach ontogenezy.
2. Humanistyczno-społeczne problemy wychowania fizycznego.
3. Aspekty fizjologiczne i morfologiczne aktywności ruchowej i sportu.
4. Aspekty medyczne i paleologiczne w różnych okresach ontogenezy człowieka.
5. Interdyscyplinarne problemy kultury fizycznej i sportu.

Komitet honorowy konferencji reprezentowali:

prof. zw. dr hab. Leonard Szymański i prof. zw. dr hab. Andrzej Malinowski.

Komitet naukowy konferencji reprezentowali:

prof. UZ dr hab. Józef Tatarczuk (przewodniczący),
prof. zw. dr hab. Włodzimierz Starosta (wiceprzewodniczący),
prof. zw. dr hab. Maria Kaczmarek (wiceprzewodnicząca),
prof. UZ dr hab. Ryszard Asienkiewicz (wiceprzewodniczący).

W skład komitetu organizacyjnego konferencji wchodził: dr Ewa Skorupka (sekretarz konferencji), dr Grażyna Biczysko, dr Michał Bajdziński, dr Andrzej Mroczkowski, dr Andrzej Mroczkowski, dr Marek Rokita, dr Artur Wandycz i mgr Paweł Kowalski.

Uczestników i gości konferencji uroczystie powitał przewodniczący komitetu naukowego prof. UZ dr hab. Józef Tatarczuk, a otwarcia konferencji dokonał JM Rektor Uniwersytetu Zielonogórskiego prof. zw. dr hab. Czesław Osękowski.

W wystąpieniu, Prezydent International Association of Sport Kinetics prof. zw. dr hab. Włodzimierz Starosta uroczystie wręczył honorowe członkostwo IASK prof. UZ Józefowi Tatarczukowi oraz członkostwo Międzynarodowego Towarzystwa Motoryki Sportowej prof. UZ Ryszardowi Asienkiewiczowi, doc. dr Anatolowi Gierasewiczowi (Dziekanowi Wydziału Pedagogicznego Państwowego Uniwersytetu w Brześciu) i doc. dr Alicji Danilenko (pracownikowi naukowemu Uniwersytetu w Brześciu).

Kierownik KWF prof. UZ Ryszard Asienkiewicz przedstawił historię powołania Katedry, usytuowanie w strukturze Uczelni, skład osobowy pracowników, główne kierunki badań naukowych i prac rozwojowych

realizowanych w jednostce, osiągnięcia zespołu i priorytety związane z rozwojem kierunku Wychowanie fizyczne.

Spotkanie było również okazją do podziękowania współtwórcom Katedry-pierwszemu kierownikowi prof. zw. dr hab. Leonardowi Szymańskiemu, który w pierwszych latach działalności KWF tworzył zespół naukowo-dydaktyczny, nawiązywał współpracę naukową z ośrodkami akademickimi w Polsce i poza granicami, wspierał doktorów do uzyskania habilitacji, zabezpieczał obiekty sportowe, a także pozyskiwał przychylność władz miasta. Z tworzeniem i działalnością Katedry od pierwszych lat jej funkcjonowania zaangażowany był prof. UZ Józef Tatańczuk, który kontynuował zamierzenia poprzedniego kierownika w latach 2002-2009 oraz rozwijał dalszą współpracę naukową, dydaktyczną i organizacyjną. Z działalnością KWF we wszystkich jej obszarach związany był prof. zw. dr hab. Andrzej Malinowski, inicjator wieloaspektowych badań auksologicznych dzieci i młodzieży Ziemi Lubuskiej, których pokłosiem były liczne monografie. Adresatami podziękowań za wspieranie inicjatyw i rozwój Katedry w zakresie naukowym, dydaktycznym i organizacyjnym był Rektor Uniwersytetu Zielonogórskiego prof. zw. dr hab. Czesław Osękowski, dziekan Wydziału Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu prof. UZ dr hab. Zbigniew Izdebski, Prezydent i Zastępca Prezydenta Miasta Zielona Góra oraz poseł RP inż. Bogusław Wontor.

Sesję plenarną konferencji otworzył prof. Andrzej Malinowski referatem „Rasowe i etniczne problemy w międzywojennej antropologii polskiej”. Kolejne wystąpienia zaprezentowali prof. Włodzimierz Starosta „Znaczenie niezbędnej porcji aktywności ruchowej człowieka dla jego zdrowia i komfortu życia” oraz prof. Elena Godina „Secular Trends in Russian Populations: Past, Present and Future”.

Podczas konferencji zaprezentowano 85 prac (w tym 60 referatów i 25 plakatów). W przerwie między sesjami odbył się pokaz akrobatycznego tańca (rock and roll) brązowych medalistów Mistrzostw Europy Seniorów, studentów wychowania fizycznego UZ Anny Miadzielec i Jacka Tarczyło (uczestników programu „Mam talent”).

Po zakończonych obradach, organizatorzy konferencji zaprosili uczestników na wspólny spacer po starówce Zielonej Góry, a następnie na kolację do palmiarni.

Ryszard Asienkiewicz

Pierwszy kierownik KWF UZ, prof. zw. dr hab. Leonard Szymański, z prawej strony sekretarz konferencji dr Ewa Skorupka oraz prof. Elena Godina i prof. Marina Negasheva z Uniwersytetu im. Łomonosowa w Moskwie.

Prof. zw. dr hab. Andrzej Malinowski w czasie wykładu.

Prezydent IASK prof. zw. dr hab. Włodzimierz Starosta wśród uczestniczek konferencji.

Prof. UZ dr hab. Józef Tatarczuk po otrzymaniu honorowego członkostwa IASK, z lewej Prezydent IASK prof. zw. dr hab. Włodzimierz Starosta.

WIADOMOŚCI Z ODDZIAŁÓW

Wrocław

Skład Zarządu PTA - Oddział wrocławski

Przewodnicząca: dr Monika Krzyżanowska (Katedra Antropologii Uniwersytetu Wrocławskiego)

Vice-Przewodniczący: mgr Stanisław Gronkiewicz (Zakład Antropologii PAN)

Skarbnik: dr Monika Łopuszańska (Zakład Antropologii PAN)

Sekretarz: dr Paweł Dąbrowski (Katedra Antropologii Uniwersytetu Wrocławskiego)

Oddział liczy 36 członków.

Pragniemy zawiadomić, że 4 listopada odbyło się **kolokwium habilitacyjne dr Haliny Kołodziej** z Zakładu Antropologii PAN.

Miło nam również powiadomić, że grono polskich antropologów powiększyło się o **dwoje profesorów tytularnych**. Dnia 18 listopada br. nominację profesorską odebrał **dr hab. Bogusław Pawłowski**, natomiast 21 listopada – **dr hab. Teresa Sławińska-Ochla**.

Od 1 października br. funkcję Kierownika Katedry Antropologii Uniwersytetu Wrocławskiego pełni **prof. dr hab. Bogusław Pawłowski**.

Kolejne spotkanie członków Oddziału Wrocławskiego PTA odbyło się 8 grudnia 2010 roku. W pierwszej części posiedzenia prelegent **prof. dr hab. Jan Burdukiewicz** z Zakładu Archeologii Epoki Kamienia Instytutu Archeologii Uniwersytetu Wrocławskiego wygłosił referat zatytułowany: **Kultura symboliczna neandertalczyków**.

Konferencje:

Podczas tegorocznej konferencji EAA, jaka odbyła się w Poznaniu członkowie oddziału aktywnie uczestniczyli w jej obradach. Referaty wygłosili:

Bogusław Pawłowski (współautorstwo z A. Żelaźniewicz) – *Sexual strategy and woman's prenatal investment allocated into progeny - testing 'hunting for good genes' hypothesis*

Teresa Sławińska-Ochla (współautorstwo z Z. Ignasiak) – *Time-related trends in age of menarche of girls living in polluted areas*

Sławomir Kozieł (współautorstwo z A. Lipowicz i S. Uliaszkiem) – *Detrimental effect of rural environment on blood pressure in rural-urban males migrant in Wrocław, Poland*

Monika Krzyżanowska - *Intra and intergenerational social mobility in relation to height variation in a British National Cohort*

Prezentacje posterowe przedstawili:

Jadwiga Pietraszewska, A. Burdukiewicz, A. Stachoń, J. Andrzejewska, K. Chromik – *Structural basis of motor abilities in school children*

Wioletta Nowaczewska, P. Dąbrowski – *New evidence of subvertical grooves in hominin teeth from Stajnia Cave (Poland)*

Paweł Dąbrowski, W. Nowaczewska - *Non-occlusal defects on the permanent neandertal molar from the Stajnia Cave in the northern part of Polish Jura*

Anna Lipowicz – *Differences in biological condition between urban and rural dwellers living in Lower Silesia, Poland in first years of the post-socialist transformation (1989-1993)*

Aleksandra Stachoń, A. Burdukiewicz, J. Pietraszewska, J. Andrzejewska, K. Chromik – *The changes in body build of the students of University School of Physical Education in years 1968-2008. Is a secular trend observed?*

Alicja Szklarska, A. Lipowicz, J. Bolanowski, B. Bolanowska, J. Bronowicz – *Impact of education and place of residence on the risk of hypertension in the Lower Silesia, Poland*

Podczas odbywającej się w Warszawie w dniach 22-24.10.2010 roku konferencji zatytułowanej: Psychoterapia wobec nowych zjawisk społeczno-kulturowych, **prof. dr hab. Bogusław Pawłowski** wygłosił referat plenarny pt.: „*Plastyczność ludzkiej natury w kontekście niezmiennych biologicznych celów*”.

W czasie trwania tegorocznej edycji Festiwalu Nauki we Wrocławiu **dr Paweł Dąbrowski** wraz z **dr Wiolettą Nowaczewską** uczestniczyli w dyskusji panelowej zatytułowanej „*Zęby plejstocénskich homininów z Jaskini Stajnia*”. Podczas festiwalu **dr Paweł Dąbrowski** wygłosił również referat „*Ścieżki ewolucji człowieka*”.

Oboje wyżej wymienieni zaprezentowali w semestrze zimowym cyklu „Mój pierwszy Uniwersytet”, w ramach bloku tematycznego „Dookoła świata”, referat zatytułowany „*Afryka jako tajemniczy ląd, na którym powstał człowiek*”.

Ponadto, **dr Paweł Dąbrowski** zaprezentował, przeznaczony dla klas gimnazjalnych, wykład popularno-naukowy pt.: „*Prehistoria człowieka*”.

W dniach 30.10. – 08.11.2010 **dr Monika Krzyżanowska** przebywała na stypendium naukowym w Department of Biological Anthropology University of Cambridge.

Publikacje:

Krzyżanowska M., Umlawska W. – The relationship of Polish students' height, weight and BMI with some socioeconomic variables. **Journal of Biosocial Science** 42, 5, 643-652.

Monika Krzyżanowska

Z dniem 1 września 2010 r. Dyrektorem Zakładu Antropologii Polskiej Akademii Nauk we Wrocławiu został **dr hab. prof. nadzw. Sławomir Koziół**.

Dnia 4 listopada br. dr Halina Kołodziej zdała kolokwium habilitacyjne na Wydziale Nauk Biologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego i uzyskała stopień doktora habilitowanego w dziedzinie biologii, specjalność antropologia. Jej rozprawa habilitacyjna zatytułowana była: *Spółeczno-ekonomiczne uwarunkowania przedwczesnej umieralności mężczyzn i kobiet na wsi*.

Monika Łopuszańska

Prof. zw. dr hab. Paweł Bergman, w październiku 2010 r., został odznaczony **Medalem 15-lecia Wydziału Fizjoterapii Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu w uznaniu zasług dla rozwoju tego Wydziału**.

Ukazała się część I historii antropologii we Wrocławiu:

Paweł Bergman, 2010: Zarys historii antropologii (biologicznej) we Wrocławiu w XIX w. (do końca I wojny światowej), [w:] „Śląska Republika Uczonych”, t. 4 pod red. M. Hałuba i A. Mańko-Matysiak. Neisse Verlag i Oficyna Wydawnicza ATUT-Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, Wrocław, s. 306-34.

Łódź

Skład Zarządu PTA Oddział Łódź

Przewodnicząca: dr Małgorzata Roślak (Katedra Antropologii Uniwersytet Łódzki)

Zastępca Przewodniczącej: dr hab. Elżbieta Żądzińska, prof.nadzw.UŁ (Katedra Antropologii Uniwersytet Łódzki)

Sekretarz: dr Wiesław Lorkiewicz (Katedra Antropologii Uniwersytet Łódzki)

Skarbnik: dr Iwona Rosset (Katedra Antropologii Uniwersytet Łódzki)

Uzyskane stopnie naukowe:

Stopień doktora habilitowanego nauk medycznych uzyskał dr Bogusław Antoszewski (praca habilitacyjna: *"Wizerunek transseksualisty typu kobieta-mężczyzna i suplement do etiopatogenezy zespołu dezaprobaty płci"*).

Aktualnie realizowane projekty badawcze:

"Hypoplastyczna linia neonatalna - wyznacznik stresu okołoporodowego. Możliwości praktycznego zastosowania w badaniach rozwoju prenatalnego współczesnych i historycznych populacji ludzkich" - grant MNiSW nr N303506038 (kierownik: dr hab. Elżbieta Żądzińska, prof. nadzw. UŁ, wykonawcy: dr Beata Borowska-Strugińska, dr Wiesław Lorkiewicz).

"Biologiczne, kulturowe i społeczne przejawy stresu środowiskowego i jego wpływ na zdrowie współczesnych łodzian" - grant Prezydenta Łodzi (kierownik: dr hab. Elżbieta Żądzińska, prof.nadzw.UŁ, wykonawcy z KA UŁ: dr Aneta Sitek i dr Beata Borowska-Strugińska, współwykonanie: Zakład Biofizyki Katedry Nauk Podstawowych i Przedklinicznych Uniwersytetu Medycznego w Łodzi).

"Kształtowanie się współczesnej populacji Europy Centralnej w świetle badań neolitycznego mtDNA" - grant MNiSW nr N303335463 (kierownik: dr Wiesław Lorkiewicz, główny wykonawca: dr hab. Elżbieta Żądzińska, prof.nadzw.UŁ i dr hab. Henryk Witas, prof.UM - Zakład Biologii Molekularnej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, dr hab. Elżbieta Haduch i dr Anita Szczepanek - Zakład Antropologii Uniwersytetu Jagiellońskiego).

"Znaczenie alleli delta F508CFTR i warunkujących tolerancję laktozy dla oceny pochodzenia rodzimych populacji neolitycznych" - grant MNiSW nr N109286737 (kierownik: dr hab. Henryk Witas, prof. UM - Zakład Biologii Molekularnej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, główny wykonawca: dr hab. Elżbieta Żądzińska, prof.nadzw.UŁ).

Tematy badawcze mgr Marty Kurek pt.: *"Czynniki warunkujące zmienność hypoplastycznej linii neonatalnej"*, oraz mgr Anny Spinek pt.: *"Osteopenia i osteoporoza - epidemiologia schorzenia, analiza występowania w ludzkich populacjach historycznych i współczesnych"* są dofinansowane w ramach projektu "Doktoranci - Regionalna Inwestycja w Młodych Naukowców" - Akronim D-RIM, którego celem jest poprawa innowacyjności i zwiększenie konkurencyjności województwa łódzkiego poprzez inwestowanie w młode kadry naukowe Uniwersytetu Łódzkiego. Stypendia doktoranckie współfinansowane są przez Unię Europejską ze Środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Budżetu Państwa w ramach Poddziałania 8.2.1 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Konferencje, spotkania naukowe, warsztaty:

26 listopada 2010 odbyła się konferencja podsumowująca dwuletni projekt naukowo-badawczy finansowany przez Prezydenta Miasta Łodzi, współorganizowana przez Katedrę Antropologii UŁ, Oddział Zdrowia Publicznego oraz Zakład Epidemiologii i Biostatystyki Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, pt.: *"Biologiczne, kulturowe i społeczne przejawy stresu środowiskowego i jego wpływ na zdrowie współczesnych łodzian"*. Referat pt.: *"Ocena wybranych biologicznych wskaźników stresu populacyjnego u dzieci łódzkich"* wygłosiła dr Aneta Sitek.

16 grudnia 2010 w ramach cyklu "Spotkania antropologiczne" zostanie wygłoszony wykład zaproszonego przez Oddział Łódzki PTA, Katedrę Antropologii UŁ i Sekcję Antropologiczną Studenckiego Koła Biologów "Antropołowcy" dr hab. Krzysztofa Szostka (UJ) pt.: *"Rekonstrukcja strategii życiowych naszych przodków na podstawie analiz stabilnych izotopów - problemy metodologiczne"*.

Od roku akademickiego 2010/2011 członkowie Sekcji Antropologicznej Studenckiego Koła Naukowego „Antropołowcy”, kierowanego przez dr Beatę Borowską-Strugińską i mgr Martę Kurek, organizują zajęcia w ramach Dziecięcego Uniwersytetu Łódzkiego (UŁDD). Obejmują one warsztaty antropologiczne pt. *„Mały odkrywca na ścieżkach zagadek o człowieku”*, które cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Szczegółowe informacje oraz galerię zdjęć można znaleźć na stronie Uniwersytetu Łódzkiego dla Dzieci <http://dladzieci.uni.lodz.pl> jak również na stronie internetowej Sekcji Antropologicznej <http://antropolowcy.prv.pl>.

Publikacje (najnowsze dostępne online):

W. Lorkiewicz, *Unusual burial from an early Neolithic site of the lengyel culture in central Poland: Punishment, violence or mortuary behaviour?* Int. J. Osteoarchaeol. (2010) Published online in Wiley InterScience.

Antoszewski B., Sitek A., Fijałkowska M., Kasielska A., Kruk-Jeromin J., *Tattooing and body piercing - what motivates you to do it?* Int. J. Soc. Psychiatry, 2010, Volume: 56 Issue: 5 Pages: 471-479 .

Elżbieta Żądzińska

Poznań

Skład Zarządu PTA - Oddział Poznań

Przewodnicząca: dr Magdalena Kosińska (Zakład Biologii Rozwoju Człowieka Instytut Antropologii Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu)

Sekretarz: dr Anna Demuth (Katedra Antropologii i Biometrii Akademia Wychowania Fizycznego w Poznaniu)

Skarbnik: dr Magdalena Krzykała (Katedra Antropologii i Biometrii Akademia Wychowania Fizycznego w Poznaniu)

Oddział liczy 48 członków

Uprzejmie informujemy, że lista członków poznańskiego oddziału PTA na dzień 25 listopada br. wynosi 48 osób, w tym niewielka liczba osób opłaciła składki za 2010 r.

Posiedzenia członków oddziału poznańskiego PTA

W ostatnim czasie odbyły się cztery zebrania poznańskiego oddziału PTA, na których ogłoszono następujące wykłady:

- mgr Mariusz Weiss z Zakładu Epistemologii i Kognitywistyki Instytutu Filozofii UAM w Poznaniu

wygłosił referat pt.: „Czy istnieje przed-ludzka moralność? Rozważania na marginesie książki Fransa de Waala pt. „Primates and Philosophers”.

- dr hab. Robert Szeklicki z Zakładu Teorii Wychowania Fizycznego i Antropomotoryki AWF w Poznaniu

wygłosił referat pt.: „Aktywność fizyczna osób w starszym wieku – korzyści, wyzwania, potrzeby”.

- prof. dr hab. Maria Kaczmarek z Zakładu Biologii Rozwoju Człowieka Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

wygłosiła referat pt.: „Koncepcja menopauzy w ujęciu ewolucyjnym”.

- dr Tomasz Hanć z Zakładu Biologii Rozwoju Człowieka Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Czy psychoterapia może zmienić mózg? Neurobiologia psychoterapii na przykładzie zaburzeń lękowych

Magdalena Kosińska

Pracownicy Katedry Antropologii i Biometrii AWF w Poznaniu uczestniczyli w 17 Kongresie EAA (Poznań 29 sierpnia – 2 września 2010 r.) przedstawiając wyniki swoich badań w sześciu prezentowanych pracach.

Ponadto brali udział w następujących konferencjach naukowych :

Ontogeneza i promocja zdrowia w aspekcie medycyny, antropologii i wychowania fizycznego (Zielona Góra 20-21 września 2010 r.), gdzie Marek Drzodowski i Ewa Ziółkowska-Łajp przedstawili referat na temat „Ocena dymorfizmu płciowego cech somatycznych i składu ciała dzieci trenujących sporty wodne”

oraz Współczesne problemy sportu kobiet (Katowice 24-25 września 2010 r.)

Urszula Czerniak Anna Demuth, Magdalena Krzykała – Stan otluszczenia a jakość życia kobiet po mastektomii

Anna Demuth, Urszula Czerniak, Magdalena Krzykała, Ewa Ziółkowska-Łajp - Aktywność fizyczna a subiektywna ocena ciała kobiet i mężczyzn

Magdalena Krzykała, Urszula Czerniak, Anna Demuth – Nadwaga, niedowaga i dystrybucja tłuszczu u młodych siatkarek

W ostatnim okresie wyniki prowadzonych badań opublikowały:

dr Magdalena Krzykała - Dual Energy X-Ray absorptiometry in morphological asymmetry assessment among field hockey players, [W:] Journal of Human Kinetics 2010, nr 25, s. 77-84.

dr Urszula Czerniak i dr Anna Demuth – Związek poczucia jakości życia z podejmowaniem aktywności fizycznej kobiet po mastektomii, [W:] Medycyna sportowa 2010, t. 26, nr 2-3, s. 98-105.

Ewa Ziółkowska-Łajp

Toruń

W dniu 9 czerwca 2010 roku na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu odbyły się 2 publiczne obrony prac doktorskich:

1. mgr Ewy Klugier-Borowskiej – st. asystenta w Zakładzie Antropologii Instytutu Ekologii i Ochrony Środowiska UMK – pt. „Wpływ aktywności fizycznej na wybrane cechy morfologiczne oraz skład ciała u studentek UMK w Toruniu”
2. mgr Beaty Grubskiej – z Centrum Kształcenia Policji w Legionowie – pt. ”Zmienność, asymetria i asocjacje cech dermatoglificznych”

Promotorem obu prac był dr hab. Wiesław Buchwald, natomiast recenzentami: prof. nadzw. dr hab. Alicja Budnik – Zakład Ekologii Populacyjnej Człowieka Instytutu Antropologii UAM w Poznaniu i prof. dr hab. Guido Kriesel – Zakład Antropologii Instytutu Ekologii i Ochrony Środowiska UMK w Toruniu

Na posiedzeniu w dniu 11 czerwca 2010 roku Rada Wydziału BiNoZ podjęła decyzję o nadaniu obu Paniom-doktorantkom stopnia naukowego doktora nauk biologicznych.

Wiesław Buchwald

STAŻE NAUKOWE, STYPENDIA I WYMIANA MIĘDZYNARODOWA

Z pozdrowieniami od Wikingów

Mgr Magdalena Durda i mgr Anna Wieczorek na tle rektoratu University of Agder w Kristiansand

Marcel Proust powiedział kiedyś: „prawdziwa podróż odkrywcza nie polega na poszukiwaniu nowych lądów, lecz na nowym spojrzeniu”. O prawdziwości tego twierdzenia miały okazję przekonać się dwie uczestniczki projektu ADOPOLNOR: Anna Wieczorek, sekretarz projektu oraz Magdalena Durda, doktorantka, a zarazem jedna z wykonawców. Dziesięć pierwszych dni listopada spędziły w Kristiansand, centrum komunikacyjnym i handlowym południowej Norwegii, a zarazem rodzimym mieście partnerskiej jednostki projektu – Uniwersytetu Agder. W czasie wizyty odbyły szereg spotkań z norweskim koordynatorem projektu, prof. Dr. Dr. h.c. mult. Ernstem Håkonem Jahrem i jego zespołem wykonawców. Rozmowy z norweskimi partnerami na temat wyników badań przyczyniły się do poszerzenia wiedzy na tematy poruszane w projekcie oraz do spojrzenia na te

same problemy z dwóch różnych perspektyw. W trakcie ożywionych dyskusji rodziły się coraz to nowe pomysły, a rozmówcy dwoili się i troili próbując wyrazić w twórczym chaosie swoje stanowisko. Jednak obecność na uniwersytecie nie zawężyła się tylko do naukowych uniesień. Dzięki uprzejmości pracowników administracji dziewczyny zapoznały się także z ogólnymi realiami funkcjonowania uczelni wyższych w Norwegii, zasadami wnioskowania i prowadzenia projektów badawczych, zasadami obiegu dokumentów, a także zastosowanymi rozwiązaniami ułatwiającymi studentom i pracownikom codzienne funkcjonowanie na uniwersytecie. Możliwości wyjazdowe stworzył Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy (FSS), inicjatywa wspierająca współpracę edukacyjną pomiędzy Polską a krajami – darczyńcami (Islandią, Liechtensteinem, Norwegią), której celem jest zwiększenie zakresu i podniesienie jakości organizacji mobilności studentów i pracowników. Realizacja założeń FSS odbywa się na podstawie wytycznych przygotowanych przez państwa - darczyńców tj.: Zasad i procedur wdrażania Mechanizmu Finansowego EOG 2004-2009 oraz Zasad i procedur wdrażania Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2004-2009.

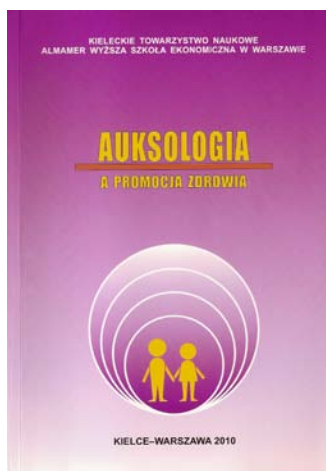
I coś jeszcze. Kristiansand to jedno z najładniejszych i najprzyjemniejszych norweskich miast. Ponadto posiada drugi co do wielkości port w kraju i jest ważnym miejscem przeładunkowym między Europą i Ameryką na trasie przez cieśninę Skagerrak. Najciekawszym obiektem do zwiedzenia w mieście jest forteca Christiansholm Festning, wybudowana na polecenie króla Christiana IV w XVII w. w celu ochrony statków handlowych i wybrzeża przed piratami i umocnienia pozycji strategicznej ze względu na ciągłe konflikty ze

Szwedami. Niedaleko Kristiansand znajduje się udostępniony dla turystów Fort Møvik, zbudowany przez Niemców w trakcie II Wojny Światowej, z jedyną na świecie zachowaną wyrzutnią moździerzowo-rakietową o kalibrze 380 mm... A skoro Norwegia, to i Oslo. W nim - Park Vigelanda, dzieło norweskiego rzeźbiarza Gustava Vigelanda i jego pracowników. Składa się z 212 rzeźb z kamienia i brązu przedstawiających łącznie prawie 600 postaci. I Muzeum Łodzi Wikingów. Głównym tematem ekspozycji są trzy łodzie Wikingów pochodzące z IX wieku, odnalezione przez archeologów w kurhanach na południu Norwegii. Łodzie

prezentowane są wraz ze znalezionymi przedmiotami, należącymi do zmarłych właścicieli tych statków. W centrum miasta - Pałac Królewski, wybudowany w pierwszej połowie XIX wieku jako rezydencja dla króla Norwegii i Szwecji, obecnie oficjalna rezydencja norweskiej rodziny królewskiej. I wiele, wiele innych... Dziewczyny nie nudziły się zatem nawet przez chwilę.

Magdalena Durda

WARTO PRZECZYTAĆ

W listopadzie b.r. trafił do rąk czytelników kolejny 5. tom monografii pt. Auksoologia a promocja zdrowia, pod redakcją Profesora Andrzeja Jopkiewicza. W monografii zawarte zostały artykuły, których treść w formie referatów prezentowana była w czasie cyklicznej V Międzynarodowej Konferencji „Auksoologia a promocja zdrowia” (Wólka Milanowska k/Kielc, 25-26.06.2009), organizowanej przez Zakład Auksologii Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego Jana Kochanowskiego w Kielcach, we współpracy z Oddziałem Świętokrzyskim Polskiego Towarzystwa Antropologicznego.

W publikacji wydzielono trzy części: I. Problemy metodologiczne badań auksologicznych i zmienność czasowa w rozwoju fizycznym; II. Mechanizmy i mierniki rozwoju oraz odchylenia w stanie zdrowia i rozwoju dzieci i młodzieży; III. Mierniki stanu biologicznego osób dorosłych i starszych. W rozdziale pierwszym znajduje się siedem prac, których treść, wpisując się w tematykę tej części monografii, dotyczy m.in. rozważań na temat stanu biologicznego i ontogenezy Polaków w ujęciu historycznym i środowiskowym, prezentacji wyników badań trendów sekularnych czy dymorfizmu płciowego w proporcjach ciała dzieci i młodzieży. Rozdział drugi tworzy trzynaście artykułów, w których przedstawione zostały wyniki badań dotyczące m.in. poziomu sprawności motorycznej, wydolności fizycznej oraz aktywności fizycznej dzieci i młodzieży z różnych regionów Polski i Europy. Ponadto w tej części monografii poruszono ważny problem dotyczący współczesnych społeczeństw krajów rozwiniętych, jakim jest wciąż rosnąca frakcja dzieci i młodzieży z nadwagą i otyłością, wskazując również na wiążące się z tymi nieprawidłowościami konsekwencjami zdrowotnymi. W rozdziale trzecim zawarte zostało osiem prac dotyczących biologicznych i związanych ze stylem życia uwarunkowań stanu biologicznego dorosłych i starzejących się kobiet i mężczyzn.

Niniejsza monografia stanowi interesujący i merytorycznie wartościowy zbiór wyników badań auksologicznych, których treść, jak zauważył we Wprowadzeniu Redaktor Andrzej Jopkiewicz, może być wykorzystana w pediatrii, medycynie wieku rozwojowego, geriatrici oraz w tak promowanej we współczesnym świecie, m.in. przez WHO, promocji zdrowia. Warto jednak podkreślić, że zawarte w monografii artykuły stanowią niezwykle cenną bazę wyników badań, prowadzonych przez auksologów z wielu ośrodków naukowych naszego kraju oraz Czech. Znajdziemy tutaj dane, które mogą zostać wykorzystane zarówno w formie materiałów porównawczych dla wyników uzyskiwanych w badaniach auksologicznych, jak i, co równie ważne, w praktyce przez lekarzy, pielęgniarki, czy nauczycieli wychowania fizycznego.

Mam nadzieję, że niniejsza monografia, ze względu na treść zawartych w niej artykułów, spełni Państwa oczekiwania i gorąco zachęcam do zapoznania się z jej treścią.

Magdalena Skrzypczak

INFORMACJE O KONFERENCJACH NAUKOWYCH

2011

Luty 17-20 (Paris, France): *Join us for the First Global Congress for Consensus in Pediatrics and Child Health (CIP).* Info: Secretariat: Paragon Conventions Tel: 41 (0)22 533 0948 Fax: 41 (0)22 580 2953 (E-mail: cip@cipediatics.org)

Maj 21-24 (Hangzhou, China): *Ninth International Symposium on In Vivo Body Composition Studies.* Body composition: Clinical implications and biological diversity. Info: Tel: +86-0571-88208591 (E-mail: ibc2011.zju@gmail.com).

Czerwiec 2-4 (Barcelona, Spain): *XVIIth Congress of the Spanish Society of Physical Anthropology (Sociedad Espanola de Antropología Física, SEAF).* Info: Daniel Turbón, Unitat d'Antropologia, Dept. de Biologia Animal, Facultat de Biologia, Diagonal 465, 08028 Barcelona, Spain (E-mail: seaf17@ub.edu, seaf17@gmail.com, web: <http://www.seaf17.es>)

Wrzesień 6-8 (Wrocław, Polska): *XLIII Konferencja Polskiego Towarzystwa Antropologicznego.* Info: Komitet Organizacyjny XLIII Konferencji Polskiego Towarzystwa Antropologicznego Zakład Antropologii Fizycznej AWF Al. I.J. Paderewskiego 35 51-612 Wrocław, telefon: 0-71-347-33-44, 0-71-347-32-63, fax.: (71) 347-33-44; (E-mail: aleksandra.stachon@awf.wroc.pl)

Wrzesień 16-17 (Biała Podlaska, Polska): *VI Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Uwarunkowania rozwoju dzieci i młodzieży wiejskiej”* . Info: Wydział Wychowania Fizycznego i Sportu Katedra Wychowania Fizycznego ul. Akademicka 2, 21-500 Biała Podlaska, telefon: 083 342 88 21 tel/fax: 083 342 88 12. (Sekretariat: mgr Magdalena Plandowska E-mail: magdalena.plandowska@awf-bp.edu.pl)

Wrzesień 22-24 (Kraków, Polska): *12 Międzynarodową Konferencję Sport Kinetics 2011.* Info: Międzynarodowe Stowarzyszenie Motoryki Sportowej (IASK); Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie. Info: ul. Trylogii 2 lok. 16, 01-982 Warszawa, Tel.: (22) 835 09 81, Faks: (22) 835 09 77 (E-mail: insp@insp.waw.pl)

**XLIII Ogólnopolska Konferencja Naukowa
Polskiego Towarzystwa Antropologicznego
Wrocław 2011**

Wrocław, 20 listopada 2010 r.

Szanowni Państwo,

Dziękujemy bardzo za przyjęcie zaproszenia do udziału w Konferencji PTA Wrocław 2011.

W niniejszym komunikacie podajemy informacje dotyczące opłaty konferencyjnej oraz przygotowania streszczenia prezentacji konferencyjnej. Pragniemy w tym miejscu raz jeszcze przypomnieć, że **z obniżonej (wynoszącej 500 zł) opłaty konferencyjnej mogą skorzystać tylko te osoby, które uregulowały zobowiązania finansowe wobec Towarzystwa (opłaciły wszystkie składki członkowskie do 2011 r.).**

Koszt Konferencji (opłata konferencyjna):

- członkowie PTA, którzy posiadają opłacone składki członkowskie do 2011 r.:
500 zł - do 15 marca 2011
550 zł - po 15 marca 2011
- sympatycy PTA, osoby nie posiadające opłaconych składek członkowskich:
600 zł - do 15 marca 2011
660 zł - po 15 marca 2011
- doktoranci i studenci, osoby towarzyszące:
300 zł - do 15 marca 2011
330 zł - po 15 marca 2011

Wpłaty należy dokonać na konto Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Antropologicznego z dopiskiem: **PTA 2011 i nazwiskiem uczestnika:**

Polskie Towarzystwo Antropologiczne
ul. Umultowska 89, 61-614 Poznań
nr rachunku: 66 1090 2734 0000 0001 1496 6891
BZ WBK X oddział w Poznaniu
ul. Fredry 12, 61-701 Poznań

Rachunki potwierdzające wpłaty będą wystawiane tylko na instytucje, firmy lub osoby, które dokonały wpłaty. W przypadku przelewu z konta osobistego rachunek może być wystawiony tylko dla osoby wpłacającej.

W przypadku rezygnacji do dnia 1 maja 2011 wpłaty (pomniejszone o koszty obsługi) zostaną zwrócone. Po upływie tej daty zwroty nie będą możliwe.

Uprzejmie prosimy o przygotowanie streszczenia prezentacji konferencyjnej według zasad ustalonych w poprzednich edycjach konferencji PTA. Przypominamy, że Komisja Naukowa na podstawie streszczeń dokona oceny i wyboru prezentacji konferencyjnych, dlatego też **prosimy o dotrzymanie terminu przesyłania streszczeń do 28 lutego 2011.**

Adres do korespondencji:

Komitety Organizacyjny XLIII Konferencji Polskiego Towarzystwa Antropologicznego
Zakład Antropologii Fizycznej AWF
Al. I.J. Paderewskiego 35
51-612 Wrocław

telefon: 0-71-347-33-44, 0-71-347-32-63, fax.: (71) 347-33-44;
email – aleksandra.stachon@awf.wroc.pl

Nieprzekraczalne terminy:

15 stycznia 2011 – termin rejestracji

28 lutego 2011 – nadesłanie streszczeń

28 lutego 2011 – nadesłanie informacji koniecznych do wystawienia rachunku

15 marca 2011 – I termin wniesienia opłaty konferencyjnej.

Serdecznie zapraszamy do Wrocławia!

W imieniu Komitetu Organizacyjnego Konferencji

Anna Burdukiewicz

UŚMIECHNIJ SIĘ!

Redakcja:
prof. dr hab. Maria Kaczmarek
Zakład Biologii Rozwoju Człowieka
Instytut Antropologii
UAM Poznań
makac@amu.edu.pl

Skład i łamanie:
dr Urszula Czerniak
Katedra Antropologii i Biometrii
AWF Poznań
czerniak@awf.poznan.pl

Autorom tekstów serdecznie dziękujemy
i liczymy na dalszą współpracę.
Uwagi prosimy kierować pod adres:
Katedra Antropologii i Biometrii
AWF Poznań
czerniak@awf.poznan.pl